

SUHF går vidare med Berlindeklarationen

SUHF:s styrelse beslöt vid sitt möte 8 juni att rekommendera medlemmarna att vidta följande åtgärder i syfte att förverkliga Berlin-deklarationen:

1. Införa en policy som starkt rekommenderar att deras forskare deponerar en kopia av varje publicerad artikel i ett öppet, digitalt arkiv och
2. Uppmuntra forskarna att publicera sina forskningsartiklar i fritt tillgängliga vetenskapliga tidskrifter när en lämplig sådan existerar och ge det stöd som krävs för att detta ska vara möjligt.

Se SUHF:s hemsida

<http://www.suhf.se/Main.aspx?ObjectID=213>

Ny milstolpe för DOAJ

2005-08-25 kom Directory of Open Access Journals upp i 1700 kvalitetskontrollerade titlar <http://www.doaj.org/>

Striden om PubChem

ACS - American Chemical Society har gjort stora ansträngningar för att hindra NIH:s (National Institutes of Health) fritt tillgängliga databas PubChem från att utvecklas. Trots intensiv lobbyverksamhet lyckades de inte utan Representanthuset har uttalade sitt stöd för NIH i deras fortsatta arbete med PubChem och ber endast NIH att samarbeta med den privata sektorn för att undvika onödig duplicering. PubChem har en årlig budget på USD 3M och CAS Registry (som ACS vill skydda) har ca USD 260M och en personal på 1300 mot PubChems 13. ACS har på senare tid fått kraftig kritik från sina medlemmar för de mycket höga ersättningar de betalt till sin ledning. Som non-profitorganisation är ACS skattebefriad. Läs mer i **US Congress fails to back ACS**, *Information World Review*, 2005-06-16 och i det kritiska brev som University of California Academic Council skrivit till ACS. <http://>

Författares attityder till egenarkivering

Alma Swan och Sheridan Brown publicerade i maj i år Open access self-archiving: An author study, <http://cogprints.org/4385/01/jisc2.pdf>.

Studien visar att nästan hälften av de tillfrågade forskarna (49%) egenarkiverat åtminstone en artikel de senaste tre åren. Postprints deponeras oftare än preprints. De mest produktiva författarna egenarkiverar mer. Fortfarande är många (36%) omedvetna om möjligheten till egenarkivering. Bara 10% kände till SHERPA/RoMEO listan över förlagspolicies ang. pre- och postpublicering. 72% använde Google för att söka efter vetenskapliga artiklar.

Ett viktigt resultat av studien är att en stor majoritet - 81% - villigt skulle egenarkivera om deras arbetsgivare eller anslagsgivare begär det. Ytterligare 13% skulle också göra det om än motvilligt. Endast 5% skulle avstå.

Inledningsvis ger författarna den intressanta upplysningen att varken **American Physical Society (APS)** eller **Institute of Physics Publishing (IOPP)** noterat någon förlust av prenumerationer trots att de samexisterat med det öppna fysikarkivet **arXiv** i 14 år. **arXiv** ses inte som ett hot, snarare tvärtom.

Tyska forskningsrådets översikt över attityder gentemot OA

Deutsche Forschungsgemeinschaft har nyligen publicerat en stor studie av OA, Publikationsstrategien im Wandel? Ergebnisse einer Umfrage zum Publikations- und Rezeptionsverhalten unter besonderer Berücksichtigung von Open Access. http://www.dfg.de/dfg_im_profil/zahlen_und_fakten/

Över 1000 tyska forskare inom alla discipliner har tillfrågats om sina erfarenheter av OA tidskrifter, och OA arkiv. Svaren visar starkt stöd för OA. Över två tredjedelar svarade t.ex. att OA kommer att förbättra tillgången till vetenskaplig kunskap och medföra bestående förändringar av det vetenskapliga publikationslandskapet. Trots det uttalat starka stödet var det hittills få som aktivt publicerat i OA, bara var tionde hade t.ex. publicerat i en OA-tidskrift.

Inom STM-området var de yngres stöd för OA något starkare än

stödet hos de mer etablerade medan motsatt förhållande rådde inom humaniora och samhällsvetenskap. STM-forskare är mer beredda att betala för publicering än H och S.

På frågan om hur DFG kan främja OA föreslog man att DFG skulle intensifiera debatten om fritt tillgängliga publikationer, försäkra sig om kvaliteten hos OA-tidskrifter samt ge tekniskt, juridiskt och organisatoriskt stöd till öppna postprint-arkiv.

Open Access Law Program

Creative Commons / Science Commons startade i början av juni ett nytt program för att göra juridisk forskning fritt tillgänglig online utan onödiga copyright- och licensrestriktioner. Programmet samarbetar med ett stort antal juridiska tidskrifter för att uppmuntra dem att antingen själva OA-arkivera de artiklar de publicerar eller tillåta författarna att göra det. För att främja OA inom juridiken har Science Commons tagit fram resurser som t.ex. *Open Access Law Journal Principles* och *Open Access Law Model Publication Agreement*. <http://creativecommons.org/press-releases/entry/5464>

Nyheter från PLoS

Den 24 juni lanserades. **PLoS Computational Biology** i samarbete med

International Society for Computational Biology (ISCB).

Chefredaktör är Philip E. Bourne, professor vid Department of Pharmacology vid University of California San Diego, co-director för Protein Data Bank och senior rådgivare inom Life Sciences vid San Diego Supercomputer Center.

Grundarna Philip E. Bourne, Steven E. Brenner och Michael B. Eisen förklarar sin vision: "Open access—free availability and unrestricted use --to all articles published in the journal is central to the mission of PLoS Computational Biology, and distinguishes this new journal from most scientific journals which still needlessly restrict access to their contents. Open access revolutionizes the way we use research literature, and takes much inspiration from the field of computational biology itself. "

Den 25 juli lanserades **PLoS Genetics**. Chefredaktör är Dr. Wayne N. Frankel, senior forskare vid The Jackson Laboratory i Bar Harbor, Maine. Redaktionens budskap "Genetics and genomics research have lead the way for timely, open access policies to all types of biological data—it is high time that we applied the same principle to our papers and unleash our creativity to develop new ways to use the scientific literature,"

Den 30 september lanseras **PLoS Pathogens**, men redan nu kan man få en förhandstitt, Chefredaktör är John A.T. Young, professor

vid Infectious Disease Laboratory at the Salk Institute for Biological Studies. Tidskriften kommer att publicera rigoröst bedömda artiklar inom hela fältet av patogener inkl. bakterier, svampar, parasiter, prioner och virus. "Our open-access license means [the research published] is immediately available to scientists all over the world," säger redaktionen.

PLoS Biology har nu en hög impact factor

Den 27 juni tillkännagavs att ISI gett PLoS Biology en impact factor på 13,9, som placerar den bland de mest citerade tidskrifterna inom livsvetenskaperna, trots att den ännu inte är två år gammal.

http://www.plos.org/news/announce_pbioif.html

Stigande impact för BioMed Centrals OA-tidskrifter

Enligt ISI har nu BMC tidskrifter impact factors som väl hävdar sig in konkurrensen med prenumerationstidskrifter. Att tidskrifter som bara har ett par år på nacken så snabbt kan få goda impact factors visar att impact och OA inte står i motsättning.

Några exempel: *Arthritis Research & Therapy* gick från 3,44 till 5,03 och rankas nu som nummer två inom reumatologi. *Respiratory Research* fick 5,53 och hamnade omdelbart på andra plats inom fältet.

RAE vill minska betydelsen av prestigetidskrifter

Enligt uppgifter i *Times Higher Education Supplement*, 22 juli, 2005 har ledande akademiker involverade i 2008 års RAE – Research Assessment Exercise (mycket stora regelbundna utvärdering av universiteten i UK) uppmanat universiteten att upphöra med sin fixering vid märkestidskrifter som *Nature* och *Science*.

Sir John Beringer, ordförande i Panel D för biologiska vetenskaperna säger: "The jolt will come for those (academics) who take the mindless approach - 'I have so many publications in journals X and Y, therefore I am excellent'. It is terribly important to break the link that publishing in a journal such as *Nature* is necessarily a measure of excellence."

RCUK, Research councils UK, publicerar förslag till policy om OA

Engelska regeringens påpekade i sitt rätt kallsinniga svar på rekommendationerna i underhuskommittens rapport **Scientific publications free for all?** <http://www.publications.parliament.uk/pa/cm200304/cmselect/cmsctech/399/39902.htm>

<http://www.publications.parliament.uk/pa/cm200304/cmselect/cmsctech/399/39902.htm>

<http://www.publications.parliament.uk/pa/cm200304/cmselect/cmsctech/399/39902.htm>

att de offentligfinansierade engelska forskningsråden (åtta stycken inom paraplyorganisationen RCUK) var obundna av regeringens

ställningstagande och var fria att besluta om eventuella krav rörande den forskning de finansierar.

RCUK tog upp den kastade handsken och publicerade i somras sitt **Position Statement on Access to Research Output** <http://www.rcuk.ac.uk/access/index.asp>, ett förslag där grundtankarna från Berlindeklarationen och underhusets rapport kommer igen. RCUK kräver bl.a att kopior av artiklar baserade på rådsfinansierad forskning snarast möjligt skall deponeras i ett öppet arkiv om licens- och copyrightbestämmelser så tillåter. RCUKs förslag gäller nya anslag från 1 oktober i år, men tidigare anslagsmottagare kommer att uppmuntras till (men inte avkrävas) deposition. RCUK kommer att tillse att anslagsökande får inkludera kostnaden för publicering i OA-tidskrifter i sina ansökningar.

The Association of Learned and Professional Society Publishers (ALPSP) har skrivit ett kritiskt svar på förslaget och befarar katastrofala följder för sina medlemmar. De får i sin tur svar på tal i ett **Open Letter to Research Councils UK**, undertecknad av åtta framstående professorer i UK. Dessa framhåller bl a inkonsekvensen i att ALPSP å ena sidan hävdar att sällskapen måste tillåtas operera på en fri marknad men å andra sidan vill att RCUK skyddar dem från effekterna av denna marknad.

Stora förlag inför hybridmodeller

Blackwell erbjuder **Online Open**, som startade i februari i år och pågår som försök tom år 2006. Författarna till accepterade artiklar kan välja att betala GBP 1250 och få sina artiklar fritt tillgängliga online via Blackwell Synergy. De inkluderas också i den tryckta upplagan.

Oxford University Press erbjuder **Oxford Open** för 21 tidskrifter med start 1 juli i år. <http://www.oxfordjournals.org/jnls/openaccess/about.html>. Man vill skaffa sig erfarenheter och se om konsekvenserna av OA gynnar större spridning och genomslag av forskningen globalt. OUP har redan en full OA-tidskrift *Nucleic Acids Research*.

Springer Open Choice

Juli 2004 lanserade Springer **Springer Open Choice**. Författarna kan välja att betala USD 3000 för att få sina artiklar fritt tillgängliga via Springer Link.

Jan Velterop blir direktör för Springer's Open Access

Springer har nu rekryterat en av de mest framstående personerna inom OA-rörelsen genom sitt förvärv av Jan Velterop med en lång och välrenommerad erfarenhet av förlagsbranschen och nu senast

som Publishing Director vid BioMed Central.

Springers VD Derk Haank kommenterar: , "Springer is the first major commercial publisher to provide an Open Access model, making it a pioneer in the industry. We are now taking a further step forward. The appointment of Jan Velterop creates an internal champion for this second component of our publishing policy, making sure Open Access gets the required attention both internally and externally"

Läs mer: <http://www.springeronline.com/sgw/cda/frontpage/0,11855,1-108-2-157191-0,00.html>

OA till offentligfinansierad stamcellsforskning i Kalifornien

University of California Academic Council har enhälligt antagit en Policy on Public Access and Archiving of Research Results som kräver att artiklar som baseras på offentligfinansierad stamcellsforskning blir OA inom sex månader efter accept .

Norge går mot öppna standarder

Den norska regeringen vill att hela den offentliga sektorn skall ha planer klara för övergång till Open Source under 2006. Norges moderniseringsminister, Morton A. Meyer säger att proprietära format inte längre kommer att accepteras i kommunikationen mellan medborgarna och regeringen. Man kommer inte bara att kräva open source utan också öppna standarder. Satsningen skall implementeras under de närmaste tre-fyra åren. <http://europa.eu.int/idabc/en/document/4403/469>

Ny OSI guide till OA publicering för vetenskapliga sällskap

Jan Velterop har skrivit **Guide to Open Access Publishing and Scholarly Societies**, som publicerades av Open Society Institute i juli i år för att ge praktisk hjälp till sällskapen att se över sin publiceringsverksamhet med målet att kunna lägga om till OA, vilket bör passa sällskapens egentliga mission.

Ny SPARC guide för tidskrifter som letar sponsorer

SPARC har publicerat Sponsorships for Nonprofit Scholarly & Scientific Journals: A Guide to Defining & Negotiating Successful Sponsorships. <http://www.arl.org/sparc/resources/pubres.html> - planning Guiden skall vara ett stöd för icke-kommersiella tidskrifter som behöver ekonomiskt bistånd.

Ny OA tidskrift om copyright

Copyright är en ny referentbedömd OA-tidskrift som har tonvikt

på copyright i internetåldern och kommer att täcka aspekter som DRM, internationell copyright, sociala implikationer av copyright etc. I redaktionen ingår auktoriteter som Lawrence Lessig och Michael Geist. Tidskriften kommer att stödja en ny wiki-baserad form av författarsamarbe föutom den mer traditionella. http://copyrightjournal.org/wiki/index.php/Main_Page

De ledande forskningsuniversiteten i UK stöder OA

Den s.k. **Russell Group**, bestående av de 19 främsta forskningsintensiva universiteten i UK, har lagt fram ett **Statement on Scholarly Communication and Publishing** som stöder Open Access.

- The Russell Group supports the principle that publicly-funded research should be publicly available.
- The Russell Group believes that the current system of scholarly publishing does not always work in the best interests of the research community.
- Russell Group institutions support the development of institutional repositories of research papers, and will actively encourage their researchers to deposit their work in them.
- The publication charge model of journal publishing is still in its early stages but warrants further consideration. The Russell Group would encourage further research and development on the feasibility of the model.
- The Russell Group supports discussion of these issues in fora such as UUK, RCUK and Government departments, as well as within institutions. The Russell Group consists of 19 major research universities that receive 60% of the research grants in the UK, analogous to the **AAU** in the US.

IFLA stöder A2K fördraget

IFLA gjorde 22 juni ett utmärkt uttalande vid WIPO IIM2 mötet i Geneve **IFLA and the Access to Knowledge (A2K) Treaty**.

Utdrag nedan:

- Copyright is not about just protection but was from its early days meant to balance the need to protect creators and entrepreneurs in the work with the user's right to access information and the expression of ideas. The mechanism that makes copyright work is in fact the exceptions and limitations are combined with adequate protection of copyright.
- We call for WIPO to establish global minimum mandatory exceptions and limitations to copyright and related rights because there is an imbalance in power due to the rightsholder having exclusive rights leading to the creation of

monopolies of information. Libraries have a duty to facilitate access to information and knowledge and this does not mean simply making it easy to get permission to use a work for which the user often is required to pay or is otherwise restricted. Libraries also have a duty to support and develop a learning culture, the local and national economy and free civil societies, which means that a certain level of access to information needs to be by right which is what the limitations and exceptions to copyright ensure for the greater public good.

Nyheter och Notiser är sammanställda av **Ingegerd Rabow**, projektledare ScieCom, förste bibliotekarie Lunds Universitets Bibliotek, Biblioteksdirektionen
Ingegerd.Rabow@lub.lu.se